

«Ανθρώπινη φωνή»

Η Αντωνία Χαραλάμπους έπαιζε δυνατά, γενναιόδωρα, ολοκληρωτικά

Όταν η Αθηνά Κάσιου ανέβαζε το «Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας» σ' ένα περιβόλι, αποδείχτηκε ότι είχε δίκιο, επειδή το περιβάλλον πρόσθετε αυτά που δεν ειπώθηκαν αρκετά καθαρά με άλλα μέσα: μυστήριο, ελευθερία, παιχνίδι, συνδυασμό φυσικού και τεχνητού, με θεατρικούς προβολείς μέσα στις φυλλωσιές. Όταν ανέβαζε τον «Βυσσινόκηπο» στο εγκαταλειμμένο λούνα παρκ, αποδείχτηκε ότι είχε δίκιο, επειδή ο χώρος απέπνεε παρελθόν και όλα όσα κάποτε πρόσφεραν χαρά, είχαν τυλιχτεί με θλίψη και ήταν καταδικασμένα να αφανιστούν. Όταν ανέβασε την «Ανθρώπινη φωνή» του Κοκτό, ουσιαστικά σ' ένα Μη Χώρο, αποδείχτηκε ότι είχε δίκιο. Πριν τεκμηριώσω, θέλω να πω τι εννοώ με το «αποδείχτηκε».

Γιατί, λοιπόν, είχε δίκιο η Αθηνά Κάσιου;

Όσα χρόνια και να γράφω για το θέατρο, θεωρώ αυτό που κάνω άκρως υποκειμενικό και παράτολμο, επειδή δεν μπορώ να μην παραδεχτώ ότι το «μ' αρέσει» υπερτερεί όλων των αντικειμενικών κριτηρίων που κατά καιρούς φαντάζομαι πως χρησιμοποιώ ως εργαλεία. Οπότε σε ποιον «αποδείχτηκε»; Μα σε μένα. Όσο ψηλά και να στέλνουν το δημιουργήμα τους οι καλλιτέχνες, αυτό τελικά θα προσγειωθεί στα δικά μου χέρια, του θεατή, του δέκτη, του παραλήπτη, εξ ου και του κριτή.

Γιατί, λοιπόν, είχε δίκιο η Αθηνά Κάσιου; Η ηρωίδα του Κοκτό είναι απόλυτα απορροφημένη στην τηλεφωνική συνομιλία με τον αγαπημένο της. Έχει μεταμορφωθεί σε φωνή, έχει ενωθεί με τη φωνή του άλλου, όλη η ύπαρξή της κρέμεται από τη γραμμή που την συνδέει με τον εραστή της. Η Αθηνά Κάσιου και η Λύδια Μανδρίδου έχουν σχεδόν μηδενίσει τον σκηνικό χώρο. Πιστεύω πως ο στόχος τους δεν ήταν τόσο να περιορίσουν το οπτικό πεδίο των θεατών, όσο να συρρι-

κνώσουν τον χώρο ύπαρξης της Γυναίκας. Ο ελαχιστοποιημένος χώρος λειτουργεί ως μεταφορά, ο κόσμος γύρω της χάνει το νόημα, χάνεται, δεν της χρειάζεται. Γιατί η σκηνοθέτιδα σπάει τη δράση σε δύο επίπεδα; Όταν ο Κοκτό έγραφε το έργο του, η ηρωίδα του ήταν ακινητοποιημένη δίπλα από τη συσκευή τηλεφώνου, δεν έφευγε από το σπίτι για να μη χάσει το τηλεφώνημά του. Η γυναίκα στην παράσταση της Κάσιου κρατά το κινητό τηλέφωνο στο χέρι. Στην «Ανθρώπινη φωνή» το τηλέφωνο είναι αντικείμενο που ορίζει την αισθητική της παράστασης. Αν η συσκευή ήταν παλιά, ο χρόνος της παράστασης θα γυρίζει εννιά δεκαετίες πίσω, το ρετρό θα απαιτούσε σκηνογραφική και ενδυματο-

λογική στήριξη, η εξωτερική συμπεριφορά της ηθοποιού θα εξαρτιόταν από τη σχετική ακινησία, που με τη σειρά της θα μορφοποιούσε αναλόγως τον χαρακτήρα. Άρα η ελευθερία κίνησης που έδινε το κινητό τηλέφωνο έπρεπε να αξιοποιηθεί. Τα δύο σκηνικά επίπεδα της Κάσιου και της Μανδρίδου έδιναν δυνατότητα στην Αντωνία Χαραλάμπους να κινηθεί, νευρικά, ασυνείδητα, απελπισμένα. Το τρέξιμο στην αόρατη στους θεατές σκάλα, το σπάσιμο αντικειμένων, τα εξπρεσιονιστικά ξεσπάσματα στις διακοπές της συνομιλίας έρχονταν σε αντιδιαστολή με τις πολύτιμες στιγμές ένωσης των δύο φωνών. Η Αντωνία Χαραλάμπους έπαιζε δυνατά, γενναιόδωρα, ολοκληρωτικά και ολοκληρωμένα, δίνοντας

όλο τον εαυτό της στην ηρωίδα της. Έπαιζε το κείμενο, έπαιζε τη γλώσσα, έπαιζε τις λέξεις και τις παύσεις.

Νόνα Μολέσκου